

Az Alkotmánybíróság
részére

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		Tárgy: hiánypótlás
Ügyszám: <i>IV/2816-2/2015</i>		Ügyszám: 4P1003
Érkezett: 2015 OKT 21.		Hív. szám: IV/2816-1/2015
Póldány: <i>6</i>	Kezelőiroda:	Mellékletek: 0 db
Melléklet: <i>0</i>	dt: <i>H</i>	Budapest, 2015. október 19.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény – Abtv. – 27.§ alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszomat az Alkotmánybíróság **IV/2816/2015. számon** vette nyilvántartásba.

Indítványomban kértem a Kúria Pfv.III.21894/2014/3. számú ítélete, és az általa hatályában fenntartott, a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.558/2013/3. számú ítélete, illetve az általa helyben hagyott a Fővárosi Törvényszék 6.P.26.693/2010/30. számú ítélete alaptörvényellenességének a megállapítását és megsemmisítését, valamint a bírósági határozatok végrehajtásának felfüggesztését.

Az Alkotmánybíróság főttkárára 2015. szeptember 18-án kelt levelében hiánypótlásra hívott fel. Alkotmányjogi panaszomat az alábbiakban foglalt módosításokkal és kiegészítésekkel együtt fenntartom. Az Alaptörvény G) cikk (2) bekezdésének, O) cikkének és R) cikk (2) bekezdésének, a IV. cikk (1) bekezdésének, valamint az V. cikk sérelmének megállapítására vonatkozó kérelmemet visszavonom. Ugyanakkor az Alaptörvény II. cikkének sérelmére alapozott indítványomat a lentebb részletezetteknek megfelelően fenntartom, illetve kérem annak megállapítását, hogy a támadott bírósági ítéletek sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogomat és az M) cikk (2) bekezdésben biztosított szerződési szabadságomat is.

I.

Az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott alkotmánybírósági határozatok felhasználhatósága

Az Alaptörvény negyedik módosítása hatályon kívül helyezte az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott alkotmánybírósági határozatokat, ugyanakkor ez nem érinti a határozatok által kifejtett joghatást. Az Alkotmánybíróság a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatban ezt úgy értelmezte, hogy a hatályon kívül helyezett alkotmánybírósági határozatokban kidolgozott érvek, jogelvek és alkotmányossági összefüggések felhasználhatóak az újabb ügyekben vizsgálандó alkotmányjogi kérdések elbírálásakor is, „ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális

egyezsége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntés indokolásába történő illesztése.” {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]}

Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jog és a tisztességes eljáráshoz való jog tekintetében már több határozatában megállapította, hogy ezen alapjogokra vonatkozó korábbi alkotmánybírósági határozatok felhasználhatóak az Alaptörvény értelmezésekor is. Ugyanakkor azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy: „Az Alkotmánybíróság hatásköre a korábban hatályban volt Alkotmány szerint elsősorban a szabályozási környezet alkotmányosságának vizsgálatára terjedt ki. Az Alkotmánybíróságnak éppen ezért az ilyen típusú alkotmánybírósági eljárással összefüggésben hozott határozatai tartalmazzák az emberi jogokra és szabadságokra, valamint az alkotmányos intézményekre vonatkozó alapvető alkotmányos értékeket.” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [25]} „A 2012. január elsején hatályba lépett Alaptörvény az Alkotmánybíróság új, alaptörvényi szintű feladatként határozta meg a bírói döntések Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjából, valamint az Abtv. 27. §-ából fakadóan a bíróságok döntései és az Alaptörvény rendelkezései közötti összhang biztosítása végső soron az Alkotmánybíróság kötelessége. Az Alkotmánybíróság a bírói döntések alaptörvényellenességének elbírálása során is az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének orvoslása, így az Alaptörvény védelme érdekében lép fel. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírói döntések alaptörvényellenességének vizsgálatakor a korábban hatályban volt Alkotmányban megfogalmazott azonos vagy lényegi tartalmát tekintve hasonló alaptörvénybeli szabályokkal összefüggésben a korábban kimunkált alapvető alkotmányos értékek közül elsődlegesen azokat használja fel, amelyek természetüknél fogva alkalmasak arra, hogy a bírói döntések alaptörvényellenességének megítéléséhez mérceként szolgáljanak.” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [26]}

Az Abtv. 27. §-a szerinti panaszindítványomban tehát a fentiekre tekintettel hivatkozom az Alkotmánybíróság 2012. január 1-je előtt hozott, az emberi méltósággal és tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos határozataira is.

II.

Az emberi méltósághoz való jog sérelme

Az Alkotmánybíróság már működésének kezdetén megfogalmazta az emberi méltósághoz való jog lényegét, e szerint: „Az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – a klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. A méltósághoz való jognak ez a felfogása különbözteti meg az embert a jogi személyektől, amelyek teljesen szabályozás alá vonhatók, nincs „érinthetetlen” lényegük. A méltóság az emberi élettel eleve együttjáró minőség, amely oszthatatlan és korlátozhatatlan, s ezért minden emberre nézve egyenlő. Az egyenlő méltósághoz való jog az élethez való joggal egységben azt biztosítja, hogy ne lehessen emberi életek értéke között jogilag különbséget tenni. Emberi méltósága és élete mindenkinek érinthetetlen, aki ember, függetlenül fizikai és szellemi fejlettségétől, illetve állapotától, és attól is, hogy emberi

lehetőségéből mennyit valósított meg, és miért annyit. Egyetlen ember élethez való jogáról sem beszélhetünk úgy, hogy ne értenék bele az élethez és méltósághoz való alanyi jogát. Az államnak az élethez való jogot biztosító kötelezettségei csupán ehhez járulnak, de a szubjektív jogot nem pótolják, s anélkül, tehát csak önmagukban, az élő emberekre nézve értelmetlenek is.” [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, kiemelés tőlem]

A legfontosabb, lényegében tételszerűen kimondott gondolat tehát az, hogy az embert nem lehet tárgyasítani, az emberi méltóság minden embert megillet függetlenül társadalmi, szociális helyzettől, egészségügyi állapottól.

Az ember méltóságát, az ember autonómiáját és jogmentes magánszféráját az Alaptörvény alapján is minden állami hatalomnak kötelessége védeni. Ahogyan arra a 48/1998. (XI. 23.) AB határozat is rámutatott: „Az Alkotmány egyes esetekben nevesíti az intézményvédelmi kötelességeket, másutt nem, előfordul az is, hogy éppen az alanyi jogi oldal marad háttérben; a megfogalmazás és a hangsúlybeli különbségek nem változtatnak azon, hogy az alapjogok egyaránt tartalmazzák a szubjektív jogokat és az objektív, ennél szélesebb állami kötelességeket is” (ABH 1998, 333, 341.). Ez a követelmény az emberi méltóságnak alanyi jogi tartalmat ad, hiszen állami kötelezettséget fogalmaz meg, az államnak az emberrel szembeni kötelezettségét. Az emberi méltóság óvására és védelmére kötelező szabályból eredő alanyi jogi tartalomnak több, jól elkülöníthető jellegzetessége van.

Ez az alanyi jogi tartalom egyrészt abban áll, hogy az emberi méltóságnak az illetéktelen állami beavatkozást elhárító funkciója van. Másrészt az államnak akkor be kell avatkoznia, ha az egyén nem képes a maga számára az anyagi értelemben vett méltó életet biztosítani, és az anyagi létminimum alatt él, vagyis az emberi méltóságnak van egy ellátási igényt megalapozó funkciója is.

Az Alaptörvény „emberképe” tehát az államtól független, önálló, önmagáról gondoskodni képes ember, akinek a megélhetéshez szükséges, törvényesen szerzett és adózott javait az állam nem vonhatja el.

A sérelmezett bírósági ítéletek elzárnak attól a lehetőségtől, hogy az alperes által - a részéről sem vitatott - az egészségi állapotomban okozott eredeti kárt és az annak révén folyamatosan felmerülő újabb és újabb kárait bírósági úton érvényesítsem.

A bíróságok értelmezése szerint a szüleim csak rám engedményezték az alperes által a nekem okozott egészségromlás miatt náluk felmerülő károk miatt a bíróság által részükre megítélt járadékot, így a károkozó alperes és köztem nem jött létre semmilyen kártérítési jogviszony. Ez az értelmezés azonban figyelmen kívül hagyja, hogy a jogalapot megállapító egykori ítélet is arról szól, hogy az alperes megsértette az egészségemet és okszerűen az ehhez fűződő személyiségi jogomat. Elsődlegesen tehát engem ért kár, és szüleim kára ebből adódóan származékos. A jogerős ítélet nem veszi figyelembe, hogy az alperes és köztem megállapodás jött létre, illetve, hogy a járadék összege nem azért emelkedett az elmúlt 19 év alatt, mert az alperes a szüleimmel állapodott meg, hanem azért, mert velem. A szüleimnél már nyilvánvalóan nem merülnek fel olyan, az egészségem rontásával járó többletköltségek, melyek korábban jellemzőek voltak. Egyrészt a koromnál fogva, másrészt mert azóta külön háztartásban élek. A bírósági ítéletek alapján tehát nem érvényesíthetem a károkozóval szemben az életem minden napján folyamatosan felmerülő nehézségek miatt felmerülő kárait, nem kérhetem a 19 éve nekem folyósított járadék felemelését, és ezt már szüleim sem tehetik. A jogerős ítélet logikája alapján végső soron a károkozó csak addig fizeti a járadékot, amíg a szüleim élnek. Haláluk után már nem kaphatok kártérítési járadékot, miközben a károkat én szenvedem el.

A fenti jogértelmezés sérti az emberi méltósághoz való jogomat, hiszen a károkozó magatartása miatt olyan súlyos, egész életemet végigkísérő károsodást szenvedtem, amely lényegesen befolyásolja az életminőségemet. Ennek kompenzálása, a normálshoz közelítő életmód vitele azonban jelentős anyagi ráfordítást jelent. A károkozó által fizetett járulék nyújt ehhez fedezetet, ez biztosítja azt, hogy emberhez méltó életet élhessek. Nem kétséges, hogy ennek hiányában életvitelem jelentősen elnehezülne. Álláspontom szerint ez egyértelműen ellentmond az Alkotmánybíróság fentebb idézett gyakorlatának, hiszen elvonja az emberhez méltó élet anyagi alapját. Hangsúlyozom, hogy elsősorban nem a járadék konkrét összegére gondolok, hanem arra, hogy a károkozó – a bírósági ítéletek révén – mentesül minden anyagi felelősség alól, holott egy életre szóló károsodást okozott.

III.

A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme

A 7/2013. (III. 1.) AB határozatban az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben kialakult korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot tovább alkalmazhatónak nyilvánította, egyidejűleg *expressis verbis* kimondta, hogy mindenkinek joga van az indokolt bírói döntéshez.

Tette ezt a határozat az alábbiak szerint: „[24] 1.1. Az eljárás tisztességének alkotmányos követelmény rendszerét a 2011. december 31-éig hatályban volt Alkotmány 57. § (1) bekezdése úgy fogalmazta meg, hogy „a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezéseit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.” A tisztességes eljárás alkotmányos előírásának lényeges tartalmát tekintve 2012. január elsején hatályba lépett Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése a korábban hatályban volt Alkotmány 57. § (1) bekezdésével azonosan rendelkezik, amikor kimondja, hogy „mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

[...]

Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály értelmezésekor irányadónak tekinti a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban kimunkált korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. Az Abh-ban megfogalmazott megállapításokat az Alkotmánybíróság utóbb több döntésében [5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118-120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.] is megerősítette és gyakorlattá formálta. Az Abh-ban kimunkált alkotmányos mérce értelmében a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az

alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. (ABH 1998, 91, 98-99.)

[33] Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog ebből következően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás ugyanakkor kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege, és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal. Az Alaptörvény 28. cikk első mondata úgy rendelkezik, hogy „[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.” Az Alaptörvény 28. cikke tehát a bíróságokkal szemben azt a követelményt fogalmazza meg, hogy ítélezésük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék és alkalmazzák. Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e. Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon (3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, ABK 2012, 131.; Indokolás [4] bekezdése). Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárásjogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat. (3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, ABK 2012, 504-505.; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, ABK 2012, 622-624; Indokolás [5])

[34] „Ehhez képest az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.” [7/2013. (III. 1.) AB határozat, kiemelés tőlem]

Saját jogon benyújtott kártérítési igényemet (a bírósági határozatok szerinti alternatív keresetemet) az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 6.P.26.693/2010/30. számú ítéletében elévülésre hivatkozva utasította el, a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla

7.Pf.21.558/2013/3. számú ítéletében pedig arra hivatkozva utasította el a keresetet, hogy hiánypótlási felhívás ellenére sem jelöltem meg az egészségkárosodásomra vonatkozó adatokat. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság pedig Pfv.III.21.894/2014/3. számú ítélete helybenhagyta a jogerős ítéletet.

Mind a Fővárosi Ítéletábla, mind a Kúria figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a perben – mint azt előző beadványomban már írtam – személyes meghallgatásom alkalmával és írásban is nyilatkoztam életemről, testi és egészségi hiányosságaim miatti sajátos életviteléről. Megjelöltem a gyógyszerszükségletemet, a közlekedéssel összefüggő többletköltségemet, a gyógykezelésem és a per alatt, az alperes általi műhiba testi és egészségi következményeinek javítását célzó korrekciós műtét miatt felmerült költségeket. Továbbá kértem árszakértő kirendelését a gyógyszer és a közlekedési többletköltségeim bizonyítására. Tanúbizonyítást is indítványoztam egyes kezeléseimmal, azon belül is a gyógytornával kapcsolatban. A Budai Központi Kerületi Bíróság előtti eljárásban a bíróság igazságügyi orvosszakértőt rendelt ki, mivel vitattam a szakértői véleményt, kértem másik szakértő kirendelését. Mindezek alapján álláspontom szerint egyértelmű, hogy tisztában voltam az engem terhelő bizonyítási kötelezettséggel, és ennek megfelelően jártam el.

A fentebb idézett 7/2013. (III. 1.) AB határozat tükrében úgy vélem, hogy az ügyemben eljáró bíróságok megsértették az indokolt bírói döntéshez való jogomat. A bíróságok ugyanis nem vizsgálták meg az ügy lényegi részére vonatkozó észrevételeimet, t.i. azt, hogy az alperes károkozó magatartása milyen egészségkárosodást okozott nálam és ezzel összefüggésben milyen, a saját személyemet illető igényeket kívántam érvényesíteni. A bíróságok ráadásul nem csak egyszerűen figyelmen kívül hagyták ezen észrevételeimet, bizonyítási indítványaimat, hanem azt állították, nem is éltem velük. Nem pusztán arról van szó tehát, hogy a felvetéseimre a bíróságok – törvényi kötelezettségük ellenére – nem reagáltak, hanem arról, hogy azokat egyenesen annullálták, semmisnek tekintették. A perben tett bizonyítási indítványaim, észrevételeim vizsgálatáról, vagy mellőzéséről, illetve annak indokáról a bíróságnak mindenképp számot kellett volna adnia. Álláspontom szerint a bíróságok a fentiek alapján egyértelműen megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogomat, illetve az annak részelemét képező indokolt bírói döntéshez való jogomat. Hangsúlyozom, hogy nem a bírósági határozatok felülmérlegelését szeretném elérni, nem a bírói mérlegelést (tényállás megállapítása, bizonyítékok értékelése) sérelmezem, hanem azt, hogy a bíróságok nem indokolták meg, hogy az általam előterjesztett bizonyítékok egy részét miért hagyták figyelmen kívül, azaz megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által garantált indokolt bírói döntéshez való jogomat.

IV.

Szerződési szabadság sérelme

A jogvita alapja köztem és a per alperese között valóban egy káresemény és az abból fakadó kárfelelősség, ugyanakkor ténylegesen az a kérdés, hogy köztem és az alperes között létrejött-e megállapodás a kártérítés tekintetében. A bíróságok - önkényesen - úgy értelmezték a fenti megállapodást, hogy az csak a szüleim által rám engedményezett járadék tárgyában rendezte a vitás kérdéseket és nem egy önálló, saját jogon kötött egyezség. Tették ezt annak ellenére, hogy a per során okiratokkal bizonyítottam, hogy köztem és az alperes között jött létre a megállapodás, azaz saját jogon fordultam az alpereshez káraink megtérítését, és nem a szüleimnek megítélt kártérítési járadék felemelését kérve.

Az Alkotmánybíróság a szerződési szabadság és emberi méltóságból fakadó általános cselekvési szabadság viszonyát értelmezve még 2006-ban megállapította: „hogy a szerződési szabadság joga végső soron az emberi méltósághoz való jogból levezethető, nem jelenti azt, hogy az egyszersmind alapjogi védelmet is kap. A szerződési szabadságot az Alkotmánybíróság nem az egyén legbensőbb szféráját érintő megállapodások megkötésének szabadságával azonosítja, hanem ennél szűkebben, az egyén gazdasági életben való részvételét biztosító jogként részesíti védelemben, és azt hangsúlyozza, hogy a szerződési szabadság a piac működésének és a gazdasági versenynek az egyik fontos feltétele. Ebből következik az, hogy az alkotmánybírósági gyakorlatban a szerződési szabadság az Alkotmány 9. § (1) bekezdésében biztosított piacgazdaság lényegi elemének és önálló alkotmányos jognak (de nem alapvető jognak) minősül.” [7/2006. (II. 22.) AB határozat, ABH 2006, 181, 198–199.]

Mind az Alkotmány, mind az Alaptörvény védi a szerződési szabadságot, az Alkotmány nevesítette azt a 9. § (1) bekezdésében, az Alaptörvény pedig az M) cikkében védi a vállalkozás és a verseny szabadságát, amelyek feltételezik a piacgazdaság és az annak részét képező szerződési szabadság létét.

Az Alkotmánybíróság a 3192/2012. (VII. 26.) AB határozatában mutatott rá erre, továbbá kifejtette, hogy: „A piacgazdaság, és így az Alaptörvény M) cikke által védett vállalkozás és verseny szabadsága működésének elengedhetetlen feltétele a szerződési szabadság, amely ennek következtében szintén élvezi az Alaptörvény védelmét. Ezt támasztják alá a szerződési szabadságnak a Ptk.-ban foglalt garanciális szabályai is.” {Indokolás [21]}

Az Alkotmánybíróság állandó és következetes gyakorlata szerint mivel nem alapjogról van szó, hanem csak alkotmányos jogról, így a szerződési szabadság lényeges tartalma is korlátozható, de csak akkor, ha a korlátozásnak ésszerű indoka van.

Az Alkotmánybírósági gyakorlat fókuszában eleddig nyilvánvalóan a szerződési szabadság jogalkotó általi korlátozása állt. A bírói szerződésmódosítás lehetősége, illetve annak jogalkotó általi megfelelő alkalmazása a *clausula rebus sic stantibus* elve mentén szintén megjelent az Alkotmánybíróság gyakorlatában, először a 32/1991. (VI. 6.) AB határozatban, amelyet az Alaptörvény hatálybalépését követően megerősített a 8/2014. (III. 20.) AB határozat.

Az én esetemben azonban arról van szó, hogy a bírósági határozatok nem pusztán korlátozták, hanem effektíve elvonták a szerződési szabadságomat. Egy egyértelmű jogi helyzetet, egy megkötött megállapodást (amely többször is módosításra került) nyilvánított a bíróság nem létezőnek, elvonva ezzel szerződési akaratomat, végső soron gazdasági önrendelkezési jogomat. Álláspontom szerint a bírósági döntések tehát megsértették a szerződési szabadságomat, azaz ellentétesek az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésével.

V.

Véleményem szerint az ügyemben eljáró bíróságok nem vették figyelembe az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakat, amely szerint a bíróságoknak a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezniük. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Tudomással bírok arról, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikkére alkotmányjogi panasz keretében nem lehet alappal hivatkozni, mivel nem alapjogról, illetve nem alkotmányos jogról van szó.

Mindazonáltal utalni szeretnék rá, hogy álláspontom szerint az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok esetében az Alkotmánybíróság nem tekinthet el az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak fennálltának vizsgálatától. A bírósági döntések alkotmányos kontrollja értelemszerűen magában kell, hogy foglalja az Alaptörvényben a bírósági döntésekkel szemben megfogalmazott feltételek vizsgálatát is. Ellenkező esetben - tehát ha csak az Alaptörvény egyes rendelkezésével való ütközést, non-konformitást vizsgálná - az Alkotmánybíróság, csak félig látná el feladatát. Véleményem szerint a bírói döntések alkotmánybírósági felülvizsgálatának lehetővé tételével a jogalkotó a bírói döntések jogszerűségének vizsgálatát a Kúriára hagyta, az alkotmányossági szempontú vizsgálatot pedig az Alkotmánybírósághoz telepítette. Ha ezt nem fogadjuk el, akkor azzal azt állítjuk, hogy az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak betartását lényegében senki sem kérhetné számon a bíróságokon.

VI.

Míndezek alapján indítványozom tehát a Kúria Pfv.III.21894/2014/3. számú ítélete, és az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján a Fővárosi Ítéltáblai 7.Pf.21.558/2013/3. számú, illetve a Fővárosi Törvényszék 6.P.26.693/2010/30. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel azok álláspontom szerint sértik az Alaptörvény II. cikkét, M) cikk (2) bekezdését, illetve a XXVIII. cikk (1) bekezdését. Végezetül az Abtv. 61. §-a alapján kérem a jogerős ítélet és a felülvizsgálati ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Budapest, 2015. október 19.

